

Vill berätta utan pekpinnar

● Regissören Mina Laamo speglar det moderna Finland med sin film om tre unga, bloggande kvinnor. – Många mår dåligt där ute.

Egentligen researchade Mina Laamo för ett annat projekt när hon plötsligt insåg att hon hade snubblat över ingredienserna till en ny dokumentärfilm. En film om unga kvinnor som bloggar om sina liv. En film om unga kvinnor som mår dåligt i ett prestationssamhälle.

– Jag läste anorexibloggar och blev förvånad över att de var så många. Modebloggar har väl alla hört talas om, men själv hade jag ingen aning om att det finns människor som öppet bloggar om depressioner. Är det de här alternativen som står till buds? Ska man skriva om antingen mode, depressioner eller ätstörningar? Vad säger det om vårt samhälle?

”Att bli jag” – som Laamo både har regisserat och skrivit manus till –

handlar om Elli, Juulia och Laura. Elli vill lägga ner sin anorexi blogg och fortsätta studera efter en lång sjukskrivning. Laura skriver om depression och pendlar mellan extrem självkontroll och självförakt. Mellan varven drömmer hon om att flytta till Japan. Juulia har en modeblogg och 40 000 läsare men känner sig obekväm i sin halvvoffentliga roll.

Mina Laamo hittade huvudpersonerna via deras bloggar.

– Jag insåg snabbt vilka tre jag ville ha med. Samtliga var redo att ställa upp. Men jag har lovat att inte berätta mer om dem än vad som framgår av dokumentären. I stor utsträckning har vi gjort den tillsammans, på tjejernas villkor. De har haft möjlighet att påverka innehållet.

Filmen har inget journalistiskt grepp; den saknar såväl berättarröst, expertkommentarer som bakgrundsanalys. Ett medvetet val, konstaterar Laamo.

– Jag ville undvika pekpinnar, värderingar och goda råd. Det är aldrig sjukdomen och diagnosen som talar, allt kretsar kring tre unga människor som söker sin identitet.

Frågeställningarna är universella.

– Jag hoppas att även unga män ser dokumentären. Det är ingen ”tjejfilm”.

MINA LAAMO vill lyfta fram ett problem som ofta sopas under mattan: Ungefär var fjärde kvinna lider av ätstörningar någon gång under sitt liv. Och allt fler begår självmord.

– Jag läste en artikel om att antalet självmord minskar. Nånstans halvvägs kom det fram att det är tvärtom bland unga kvinnor, där ökar antalet. Informationen var gömd mitt i texten, den var inte ens värd en mellanrubrik.

Din film handlar delvis om de sociala medierna. Hur ser du till exempel på bloggfenomenet?

– Jag vill absolut inte döma ut bloggarna. Somt är bra, somt är dåligt. En anorexi blogg kan vara skadlig för den som är sjuk men den kan också vara en kanal till omvärlden. En livlina.

Nina Dahlbäck

nina.dahlback@vasabladet.fi
06-7848 214

Premiärkväll

● Dokumentärfilmen ”Att bli jag” (”Matka minuksi” på finska) har visats på bland annat Docpoint-festivalen i Helsingfors och på filmfestivaler i Prag och Bryssel. Inofficiell premiär var det på Kärlek & Anarki-festivalen i Helsingfors i höstas.

● I kväll är det premiär på Biorex i Vasa. Efteråt svarar regissören och manusförfattaren Mina Laamo på publikens frågor.

● Filmen har svensk text. Producent är Sonja Lindén och Avanton productions.

Unga kvinnor i samhällets skruvstäd

FILM

Att bli jag

Regi & manus: Mina Laamo.
Speltid: 75 minuter.
Åldersgräns: 12.
Premiär: 24.4.

4 Till det yttre är Mina Laamos dokumentär ”Att bli jag” ingen märkvärdig historia. Bildspråket och berättandet är enkelt och eftertänksamt, ibland

snudd på långsamt. Inget går förlorat i snabba, visuella konstrepp.

Det är uppenbart att regissören har haft en tydlig vision. De unga kvinnorna ska få komma till tals på sina egna villkor, utan att bli störda.

SLUTRESULTATET ÄR drabbande och berörande, naket och ärligt. Helt nattsvart är det inte heller, filmen saknar varken hopp eller spirande framtidstro.

Elli slutade blogga om sin anorexi när hon vägde 35 kilogram.

FOTO UR FILMEN

I ”Att bli jag” följer Laamo tre unga kvinnor och bloggare som på var sitt håll kämpar för att komma till rätta med inre och yttre krav på att vara ”snygg, lycklig och mager”. I grund och botten grubblar alla tre på samma sak. Hur accepterar man att man inte är perfekt?

REGISSÖREN KORSKLIPPER varsamt mellan Elli, Juulia och Laura. Deras berättelser är olika men ändå

märkligt likadana. Häri ligger också filmens stora styrka – igenkänning och identifikation. När allt kommer omkring är man inte ensam.

”Att bli jag” är en viktig och unik film. Verkligheten anropar vårdapparaten och landets beslutsfattare: Så här är det att vara ung kvinna i Finland (och västvärlden överlag) 2015! Jävligt tufft och ganska ensamt.

Nina Dahlbäck